Sayı: 37

Amcabey

Harp bilârdosundo :
— **İstekayı tutan usta bir ele benziyor!..**
— **Evet, hedefi seçişinden belli!..**

Sulh olursa?!..

Sulh olursa ne demek, sorulur mu bu sual?
Sulh olursa ortalık bir anda dümdüz olur!
Hele belirsin gökte o şirin, nazlı hilâl,
Kapkaranlık gecesi dünyanın gündüz olur!.

Sulh olursa savaşın kalır iki gözü kör;
Kansız hüner gösterir barış denilen aktör,
Bugünün tanklarını yapar yarın traktör,
Cihan kara kış değil, bereketli güz olur!.

Sulh olursa esnafın başından uçar aklı;
Hepsi meydana çıkar ne varsa gizli, saklı;
Hakkına kavuşunca hakkı yenilen haklı,
Esnafla müşterinin durumu ters yüz olur!.

Sulh olursa bire bin fırlatamaz muhtekir,
Yasından, tasasından içinin yağı erir,
Havadan aldığını yine havaya verir,
Semiz boğa bir anda arık bir öküz olur!.

Sulh olursa şehirden köylü döner yerine,
Daldırır sapanını biraz daha derine,
Yeniden kıymet verip o toprak cevherine,
Kazancı ikiz değil, belki de üçüz olur!.

Sulh olursa doğruluk gürbüzleşir, canlanır;
Fedakârlığın yüzü damar damar kanlanır;
Hakla ahlâk, namusla fazilet nişanlanır,
Kötülük merhametten mahrum bir öksüz olur!.

Sulh olursa inşallah unuturuz darlığı,
Atarız üstümüzden iğreti kibarlığı;
Yüceltirsek el ele verip millî varlığı,
Bugünkünden çok daha aydın günümüz olur!.

SAĞDIÇ

Misafir — Ne saygısız adam!.. İskele yanındaki yalılar dururken tâaaa dağ tepesinde ev tutmuş!..

— Akşam 1937 —
(İsteyen: Burgaz, Lûtfi Konuk).

— Hâlâ Atinaya giremedin mi Sinyor?
— Londradan mı telefon ediyorsun Her Doktor?..

— Akşam 1940 —
(İsteyen: Trabzon, Üzeyir Uçkan).

AMCABEY'in
33 sayısına mahsus
KLÂSÖRLER
İdarehanemizden tedarik edilebilir. Boş klâsör (5), otuz üç gazete ile dolu klâsör (7,5) liradır. Posta ücreti alınmaz.

Cilt : 2 — Sayı : 37
14 AGUSTOS 1943
Fiatı 10 Kuruştur

Amcabey

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASÎ MİZAH MECMUASI

İDARE YERİ :
Cağaloğlu yokuşu, Acımusluk sokağı No. 15
Posta kutusu : 555 İst., Telefon : 20084

Müessisi:
CEMAL NADİR GÜLER

ABONE ŞARTLARI :
Yurt içi : Bir seneliği 500, Altı aylığı 250 Kş.
Yurt dışı : Bir seneliği 900, Altı aylığı 500 Kş.

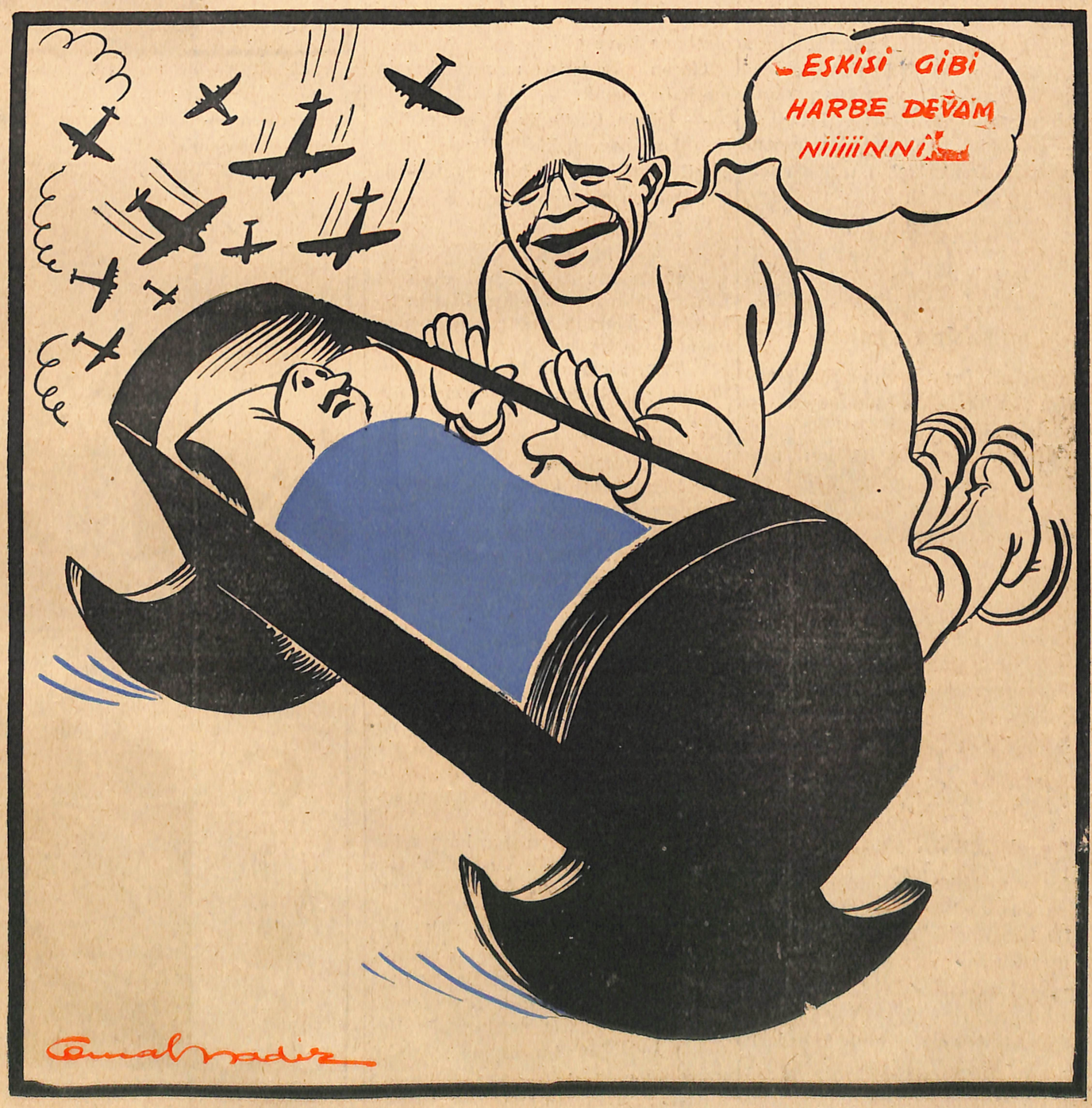

İtalya — Zahmet etme mareşalim, tepemde bu sinekler vızıldarken gözüme uyku girmiyecek!..

Amcabey'den rivayet

EMEKLİ!..

Bir kaç Üniversite profesörü Bayezit lokantasında karınlarını doyurduktan sonra çınarların gölgesinde sohbete oturmuşlardı. Lâf, o günlerde emekliye ayrılan profesörlerden açıldı.

Hilmi Ziya: — Sen de emekliye ayrılmak istermiydin üstat?.. diye Mükrimin Halilin yüzüne baktı.

Hâlâ lokantaya verdiği paranın hesabını yapan profesör:

— Emekliye değil ama bu zamanda yemekliye ayrılmayı tercih ederdim doğrusu!.. dedi.

MUŞAMBA YERİNE

Akademi üstatlarının sergisinde ressam İbrahim Çallı hakkında konuşuluyordu. Birisi :

— Bence, sanatkâr Çallıyı muşambalar vasıtasile değil, plâklar vasıtasile gelecek nesillere tanıtmak mümkündür!.. diye bir cevher yumurtladı.

— İyi ama, diye itiraz ettiler, Çallı şarkı söylemez ki..

Öbürü:

— Söylemez ama, diye cevap verdi. ömründe resim yapmaktan ziyade nükte söylemiştir!..

DUÇENİN YERİ!..

Mussolini hakkında çıkan rivayetlerden biri de tevkif edildiğine dairdi. Bu haberi gazetede okuyanlardan bir meraklı zat :

— Mevkuf bulunduğu yer acaba nasıl bir yer?..

Diye arkadaşına sordu. Arkadaşı:

— Çok büyük, İtalyadan büyük bir yer olsa gerek!.. dedi ve ilâve etti malûm a, Duçe artık İtalyaya sığamaz olmuştu!..

ÇEKMEK!

Türk sahnesinin biricik Hâzımı uzun bir hastalıktan sonra nekahet devresini geçirmekle meşgul. Bu dinlenmeden bilistifade Beyoğlu caddesindeki küçücük piyango kişesini büyüttü. Sudan işlere pek kabiliyeti olduğu için midir, nedir, kişeye bir de birahane ilâve etti.

Geçen gün hatırını sormak için merhaba, dedik.

— İşimiz, gücümüz «çekmek» üzerine Amcabey, dedi. Tiyatroda yıllarca çile çektik. Sonra bir hastalık çektik. Derken piyango çektik. Şimdi de bira çekiyoruz!..

MAZERET!..

Katar son sür'atle yol alıyordu. Bayla bayan henüz kahvaltılarını bitirmişler, lokanta vagonunun pençeresinden tarlaları seyrediyorlardı.

Tren bir aralık bir köyün kenarından geçiyordu. Erkekleri henüz sabah keyfi süren köy kadınları çapaları omuzlarında, bakraçları ellerinde kırlara yayılmışlardı.

Demiryolu kenarında bulunan kadınlar feracelerine bürünüp arkalarını dönerek trenin geçip gitmesini bekliyorlardı. Bunları seyreden bay:

— Ne tuhaf telâkki, dedi, trendeki erkeklere bile görünmek istemiyorlar!..

Bayan bunu şöyle izah etti:

— Ne yapsınlar, gösterecek şık tuvaletleri yoksa mazurdurlar!..

ŞÜKRET!..

Bay Mehmet top gibi odaya girdi, gülle gibi kanapeye düştü!.. Sinirden tir tir titriyordu. Yumruğunu kapıya doğru salladı:

— Alçak, namussuz, haylaz kârata!.. Diye söylendi. Ve arakadaşlarının merakla açılan gözlerine bakıp devam etti:

— Küstah velet, gitmiş de benim namıma kadın iskarpini almış!..

Oradakiler arasında bir yaşlı zat vardı. Beş defa evlenmiş, beşinden de müthiş zararlarla ayrılmıştı. Hemen bay Mehmedin yanına sokuldu, omuzunu okşadı:

— Şükret Mehmetciğim, şükret, dedi, ya gidip senin namına bir kadın alsaydı?!..

(Lise ve orta okul öğretmenleri 10 Ağustosta iş başına çağırıldı) :

Öğretmen — Yahu, yorganı daha başıma çekememiştim!..

«Adalardan yaza ettik de vedâ,
Sızlıyor bağrımız üstündeki dâğ!..

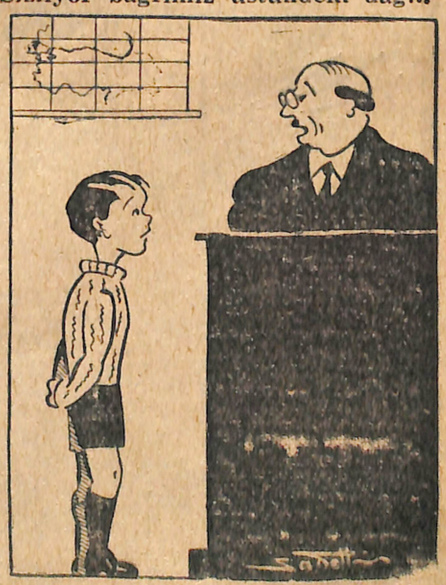

Öğretmen — Devrimiz ne devri, söyle bakalım?..

Talebe — Mantar devri efendim!

Hikâye:

Sevmek için..

Yazan: Mahmud Yesari

Neşetin suratı asıktı, yanındaki gül yüzlü genç kız, mahcup mahcup önüne bakıyordu. Ilık bir rüzgâr esiyor, ağaçlardan dökülen kuru yaprakları savuruyor, acı acı öten bir tren düdüğü ufkun sessizliği üzerinde bir zincir gibi dolaşıyordu.

Genç kızda, barışmak istiyen bir yaltaklanma vardı. Neşete sokulmak istedi.

Neşet, elile hafifçe itti:

— Bırak bunları Güzin.

Güzin, içini çekti, gözlerini kırpıştırdı:

— Niçin, beni böyle itiyorsun, Neşet?

— Bırak, sana dargınım.

— Haksızsın.

— Hem içten dargınım... Beni, tâ can evimden vurdun.

— Haksızsın, diyorum. Hiç doğru düşünmüyorsun. On beş güne kadar nikâhımız olacak. Mânasız bir şüphe seninki..

Neşet, dişlerini gıcırdattı, yumruklarını dizine vurdu:

— Çok rica ederim, devam etme.

— Peki, bu kadar sinirlenecek ne var? Neye devam etmiyeyim? Anlaşalım, diyorum. Fena mı? Anlaşmak istemiyorsun, buna bir diyeceğim yok.

— Güzin, sen, beni sevmiyorsun.

Güzin, dargın dargın baktı:

— Sevmiyor muyum?

— Evet... Sen, bir başkasını seviyorsun.

Genç kız, bir çığlık koparark yerinden fırladı:

— İftira ediyorsun... Demek sabahtanberi surat etmenin, küskün durmanın sebebi, bu ha? Ben ise büsbütün ayrı düşünüyordum. Dargınlığını geçen gün sözümde durmadığıma kızmana hamlediyordum.

Neşet de ayağa kalkmıştı, elleri pantalonunun ceplerinde, genç kızın karşısında dolaşıyordu:

— Beni aldatma, Güzin... Hem ben aldanmam! Sen, bir başkasını seviyorsun.

— İtham etmek kolaydır. İspat et.

Neşet, genç kızın yüzüne dikkatle baktı, başını salladı, ağır bir sesle:

— Gördüm, dedi. Bu çıkası gözlerimle görödüm.

Güzin, birden solu verdi:

— Gördün mü? Ne zaman? Nerede?

— Niçin inkâr etmiyorsun? İnkâr edemezsin ki... Geçen gün, bana söz verdin, başkası ile gezip tozdun.

Genç kız, Neşetin halinden, tavrından yalan söylemediğini anlamıştı; tevilden başka çare kalmıyordu; zoraki bir kahkaha attı:

— İlâhi Neşet, şüphe ettiğin bu mu? Ayol, o, yabancı değil, akrabam...

— Akraban mı?

— Evet... Halamın oğlu... Misafir gelmişti. Gezdirmek, ağırlamak, vazifemdi.

Neşet, itiraz kabul etmiyen bir tavırla homurdandı:

— Ben, kıskanç bir adamım... Beni kandıramazsın... Aşkta, ortaklığı kabul edenlerden değilim. Tahammül edemem. İkimizden birini tercih etmelisin.

Güzin, duralamıştı:

— Neler söylüyorsun? Saçmalıyorsun.

— Ne söylediğimi biliyorum. Ve sen de pek âlâ anlıyorsun. İkimizden birimiz fazlayız.

— Ne demek istiyorsun?

— İkimizden birinin vücudu fazla... Kimdir? Bana, ismini, adresini söyle.

Genç kız, sapsarı kesilmişti:

— Niçin öğrenmek istiyorsun?

— O, bana ait bir mesele...

— Hayır, söylemem... Söylemem..

— Korkuyor musun? Yok, yok.

(Arkası sahife 11. de)

— Sokak ortasında namaz mı kılıyor?
— Hayır, yakasında tahta kurusu bulmuş da. Allaha sükrediyor!

— Boşuna merak etmeyin baylar, denizde yüzüşüme canınız, karada yüzüşüme malınız dayanmaz!..

Felekten rivayet:

HAV

— Evlâdım Hamidiye nereden çıkıyor?

Bunu soran altmış beşten ne kadar ileride olduğu kendince de malûm olmıyan bir kadıncağız. Sorduğu da dairede başka bir iş için dolaşan bir adam.

— Hamidiye suyu mu?

— Aaa! Ayol. Sen saka mısın? Hamidiye suyu olur mu? Hamidiye kâğıdı...

— Ben bilmiyorum valide. Şu karşıki kaleme sor.

Kalemde dolaplar.. Yazıhaneler.. Yerde dosyalar, rafta zarflar var.. Kadın buraya girer girmez, elinde bir su bardağı ile dışarı çıkmakta olan odacı göğüsler.

— Hanım ne ariysın?

— Oğlum, Hamidiye kâğıdını burası mı verir.

— Hanım, bura nüfus.

— Yaa! Yanlış gelmişim. Ne bileyim ben. Şu dışarıda dolaşan adam söyledi.

Muhavereyi işiten bir memur karışır.

— Valide hanım! Ne istiyorsun?

— Evlâdım. Taa büyük Lângadan geliyorum vallahi. Yetişip ermesin inşallah. Besleme kız benim Hamidiyeyi kuyuya atmış. Hamidiye kâğıdı olmayınca da ekmek vesikası vermiyorlar.

— Anladım. İstidan var mı?

— Hayır.

— O elindeki kâğıt ne?

— Arzuhal.

— İyi ya işte.. Ver bakayım.. Haa, bu eksik!

— Neden evlâdım?

— Havalen yok..

— Vallahi var.. Biraz eskidir ama. İsterseniz adam gönderip bakıverin. Arka bahçenin dört tarafı havale..

— Öyle havale değil hanım..

YA

Yeter bu minnet,
Bana yardım et..
Sen biraz Yarap!

Feleğin yolu
Dikenle dolu,
Açılmaz Yarap!

Neler umardım..
Huzura vardım,
El pençe Yarap!

A L E !

Yazan : Burhan Felek

— Ayol havalenin öylesi böylesi olur mu? Bildiğimiz tahta havale işte!

— Hanım nasıl anlatacağız sana? Bu arzuhalin havalesi yok! Yapamayız işini!

— Vah vah.. Gördün mü bir kere.. Ah evlâdım. Şimdi benim halim ne olacak?

— Makama gidip havale ettireceksin.

— Kuzum yavrum, makama siz ettirseniz olmaz mı? Ben şimdi oraya bir daha nasıl gideyim?

Odanın başı olan Mümeyyiz lâfa karıştı:

— Nedir o Hüseyin bey?

— Efendim, bayanın nüfus tezkeresi ziyaa uğramış.

— Hayır evlâdım, Ziyaya uğramadım.. Dosdoğru geliyorum.

— Hangi Ziya?

— Bizim damadı söylemiyor musun? Hayırsızın biri. Ben ona lâf söyliyemem...

Mümeyyiz :

— Dur hanım, dur da anlıyalım.

Hüseyin efendi devam eder:

— Efendim, Zıyamdan nüfus çıkartmak istiyor.

— Arzuhalı yok mu?

— Var efendim.

— E yapıverin muameleşini!.

— Mümeyyiz bey, havalesi yok..

— Ha! O başka.. (ihtiyar kadına) Hanım sizin havaleniz yok... Havalesiz yapamayız...

Kadın: — Vah vah.. Gördünüz mü bir kere! Cahillik işte. Şimdi ben havaleyi nerede yaptırayım?..

Ve kapıdan çıkarken onun :

— Acaba havaleyi neresi yapar?. diye söylendiğini işiten bir hayır sahibi :

— Hanım! Postaneye git, postaneye! diye ona sağlık verdi. Gidiş o gidiş.

B. FELEK

A P !..

İşte niyazım,
Pabuca lâzım;
Bir pençe Yarap!

Sevgilim gitti,
Giydiğim şimdi;
Külâh mı Yarap?

Acı kuluna,
Yalvardım sana..
Günah mı Yarap?

KÜLHANİ

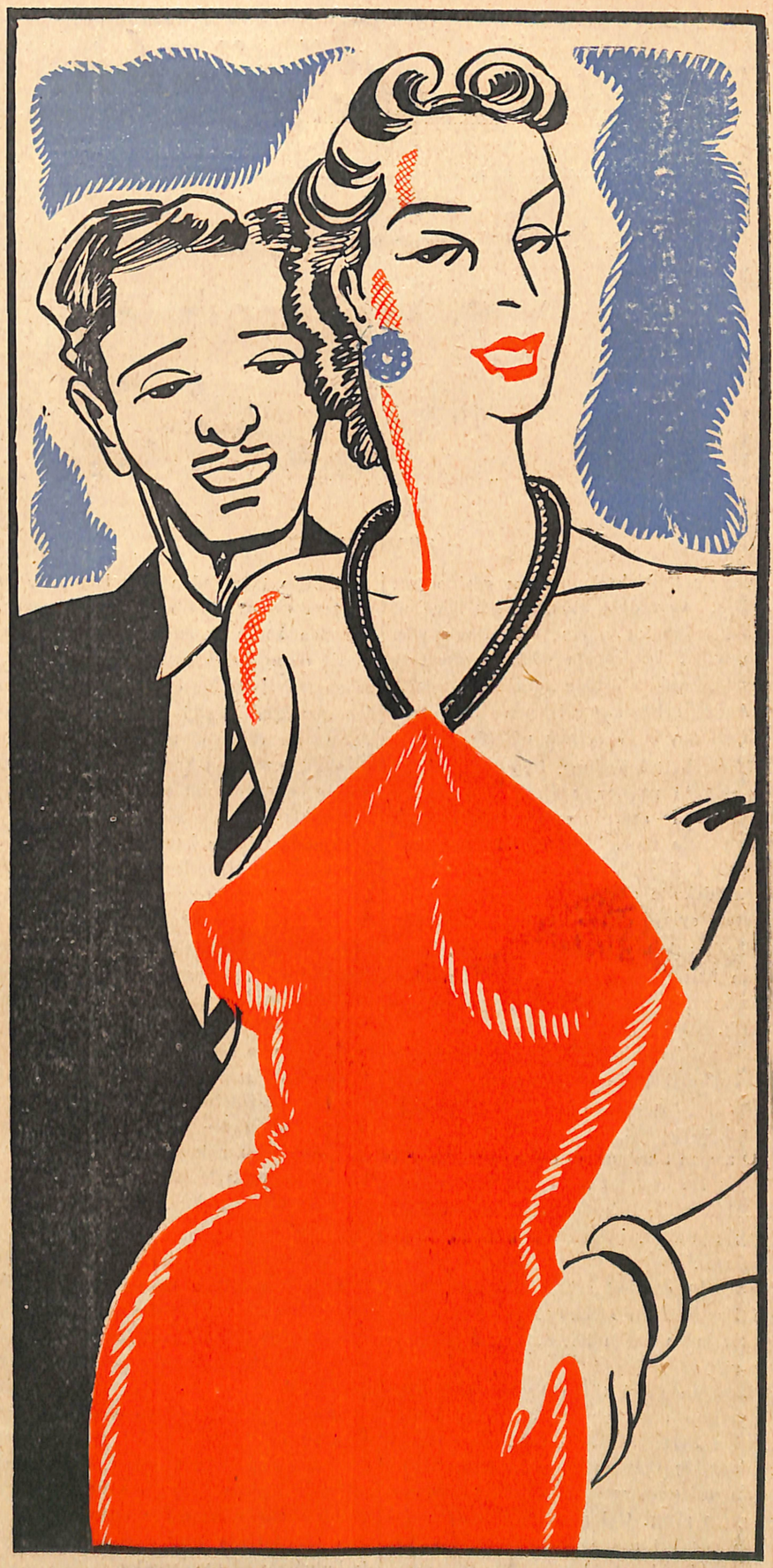

— Çok ateşlisin!.. Korkarım, nakıl vasıtalarına almıyacaklar!..

— Bereket versin, el üstünde geziyorum!..

Dünden, Bugünden:

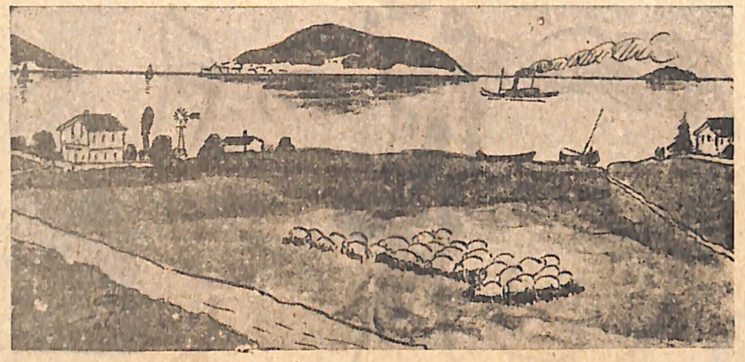

SUADİYE!..

Vaktile Caddebostanında ne gazino var; ne plâj!.. Cıvardaki köşkler tek tük, burundaki şeddadi şato hiç yok. İskele aynı yerde, fakat Yenikapıda odun kayıklarının yanaştığı, kazıklar üstüne kurulma salaşların eşi. Anadolu kıyılarına işleyen tek vapur sabah, akşam birer defacık uğrardı.

Müşterileri hıncahınç. Hep saçlı sakallı, şanlı şöhretli paşalar, beyler. Marmaranın mavi sularını seyrede ede, temiz havanın azotunu yuta yuta, Modaya, Kalamışa inecek tiril tiril fistanlı madamların, matmazellerin dekolte göğüslerine, kollarına (çeşmi çerez) eyleye eyleye keyif çıkaran zatlar.

Şimdi asfalt yol dediğimiz Bağdat caddesinin hali Allahlıktı. Berbatlığından öküz arabaları bile zor geçer, tarla içlerine saparlardı.

Biraz daha yukarı gidilince Bol Bedros'a, yani bugünkü Şaşkın bakkala varılır. Yüz yıllık ağaçların altında kuytu, karanlık kûhi bir kır kahvesi.

O zaman Suadiye adı ortada yok. Vaktile o cıvara Domuzdamı derlermiş, Hınzır cinsi bol bol üretilir, Beyoğlu kasaplarına dağıtılırmış; sonraları, çobanlar koyunları, keçileri salardı.

(Sabah) ceridesi sahibi Mihranın, Anadolu Demiryolları direktörü Hügnenin malikânelerinden başka havalide göze görünür köşk yok gibiydi.

Tanrının günü tütün kaçakçılarile Reji kolcularının silâh sesleri. Zürriyete ermek muradile Sarıgazi'deki devletliden toprak alacaklar, İç Erenköyündeki şarapçı Tomsondan yıllanmış şarap edinecekler buralardan geçip gider. Gel gelelim, Hünkârın donanma geceleri cadde boyu arabalarla, bayanlarla bin bir ayak!

Bir müşir zadenin Başıbüyükte çiftlik kurmağa kalkıştığını, bu yollardan gidip gelişini duyanlar ağzı açık baka kalırlarken pişkin kimesneler atalar sözünü dayarlardı:

— Zengin arabasını dağdan ağırır, züğürt düzlükte yolunu şaşırır..

Zengin takımından bir kaçı bir yere, bir şeye rağbet etmiye görsün!.. Hemen arkasından koşan koşana!.. Bu itibarın yarısında lâf olsun kabilinden, «Onlar gitti de biz neden gitmiyelim?», «Onlar aldı da biz neden almıyalım?» gibi haset ve rekabetten!. Böyle bir rağbete uğrıyan yer çöplükse gülistan; o zamana kadar kimsenin başını çevirip bakmadığı bir şeyse lâhzada baş tacı olur, çıkar!

İşte Suadiyede İstanbulun böyle bir talihe eren mutlu yerlerinden biridir. Oranın ilk rağbet kapısını açan kim oldu, bilmiyoruz ama «Falanca Suadiyede arsa almış, biz de alalım!», «Falanca Suadiyede villâ yaptırmış, biz de yaptıralım!..» usulile az zamanda kübik azmanı köşkler, oteller, bahçeler, plâjlarla donanıverdiği muhakkak!.. Belediye de o canım asfaltı çekip tramvay yollarını döşeyince tamam!.. Artık yazın İstanbuldan, hattâ Anadolu şehirlerinden kalkıp Suadiyeye gelmiyenin ya aklı yok, ya parası!.

Hele hayat pahalılığının gemi azıya aldığı bu zamanda buralarda yaşamak sahiden bir lüks olsa gerektir. Oturanlar ne kadar öğünseler yeri!..

Rivayetlere göre, bu lüks hayatı sürenlerin çoğu ellerinde nevale çantaları, Pendik yollarında gün geçirirlermiş! Zira Suadiyede gezici manavların elması, zümrüt fiatına sattıkları zerzavat orada akla yakın fiata imiş!

Ama bütün bu geçim zahmetine mukabil eğlencesi de bol mu bol!. Tanrının gecesi caz!.. Ara sıra saz!.. Göçebe tiyatrolar da sık sık gelip «icrayı lûbiyat» etmede!.. Şık bayanların akşamları asfalt piyasalarında, gazino teraslarında birbirlerini çekiştirmeleri de bulunmaz eğlencelerinden!..

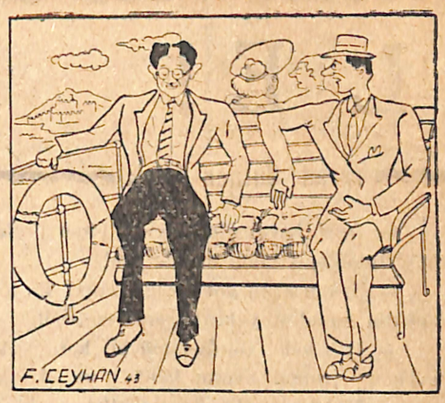

— Boğaziçinin bakımı için bir kooperatif kurulmuş!

— Boşuna zahmet!.. Millet modaya düşkün, kimsenin Boğaza baktığı yok!

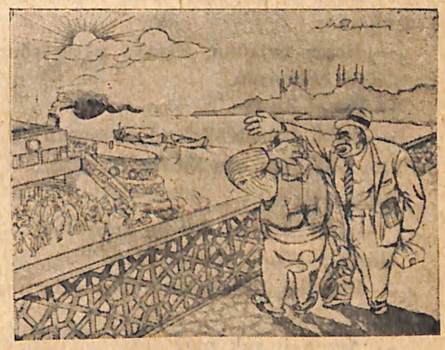

Yabancı — Bitpazarı neresidir tarif etsene?..

İstanbullu — Tarife ne hacet dayı, nah işte!..

GÜZELLİK

1717 - 1718 yıllarında, güzide bir İngiliz edibesi, Leydi Montagu İngiliz sefiresi olarak Türkiyede bulunmuştu ki, bugün, bu meşhur kadının Şark Mektupları, o devirdeki Türkiyenin gayet zengin ve fevkalâde zarif vesikalarından birini teşkil eder.

Leydi Montagü, bir gün, sadrâzam kâhyasının (Sadrâzam muavini, Dahili Nazırı yerinde bir Nazır) zevcesi Fatma hanımı ziyaret etmişti. Fatma hanım, çok zeki ve çok güzel bir kadındı. Leydi kendisine hayran oldu ve sohbet arasında:

— Madam, simanız kadar lâtif bir sima Londrada kimbilir ne velveleler hasıl ederdi! dedi.

Fatma hanrm, zarif bir tebessüm ile:

— Bu sözünüze inanamam güzel Leydi, eğer memleketinizde güzellik, dediğiniz gibi o derece takdir edilmiş olsaydı, sizn Londrayı bırakıp buralara kadar gelmenize asla müsaade etmezlerdi! cevabını verdi.

Amcabey Plâjda!..

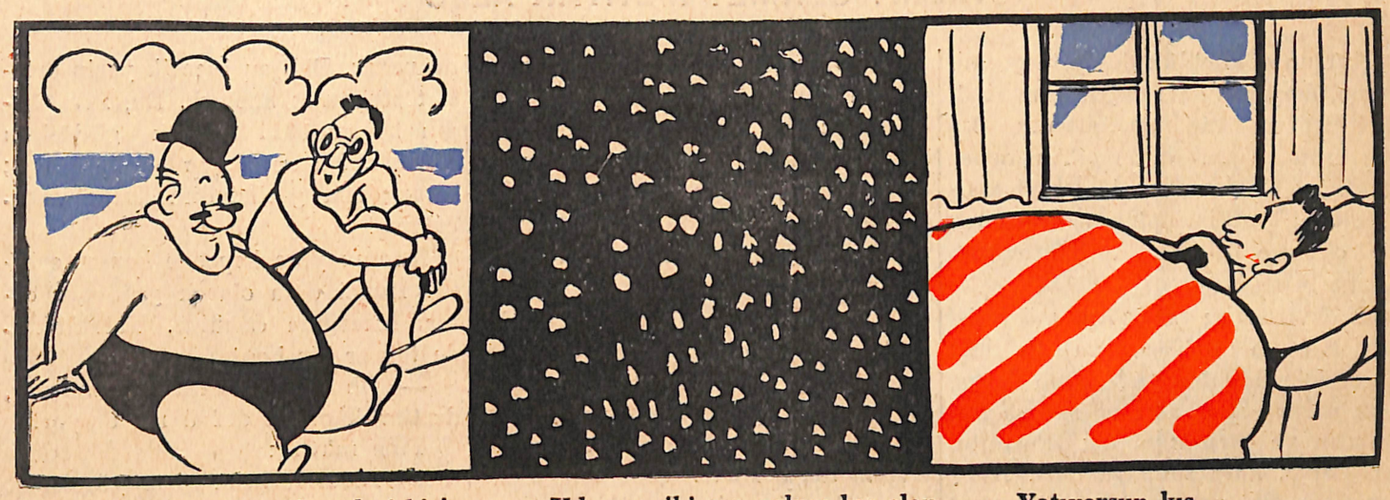

— Dünyanın en güzel yerleri bizim gibi hem kıştan, hem yazdan nasip alan yerlerdir Amcabey...

... Yılın on iki ayı yalnız kış olan yerleri düşün bir kere!..

... Yatıyorsun kış..

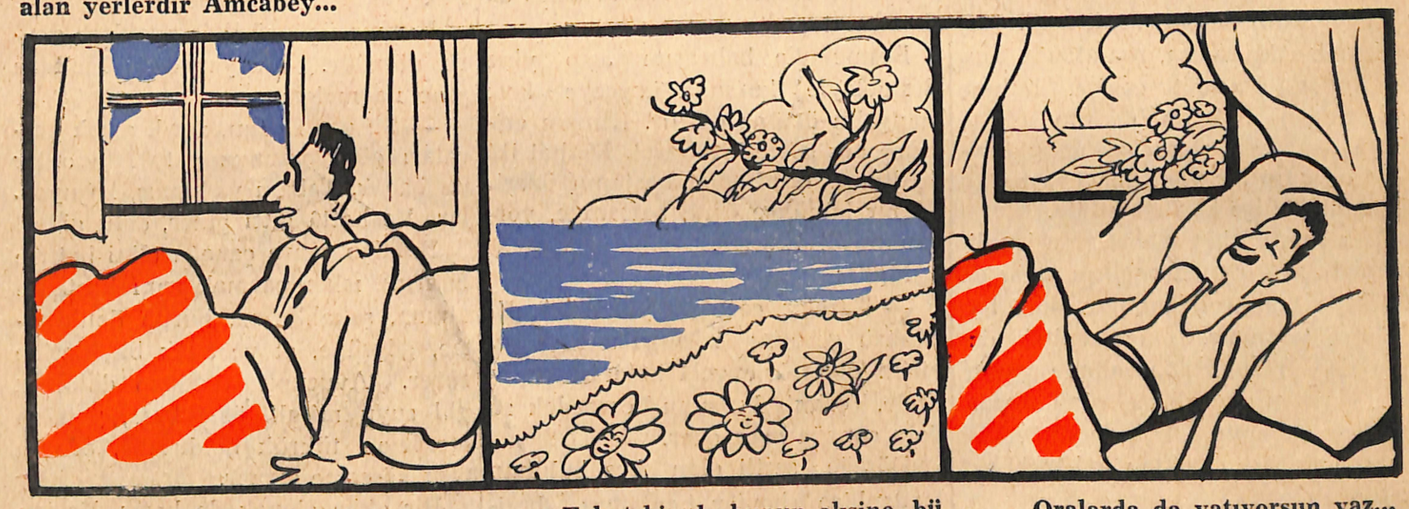

... Kalkıyorsun kış!..

... Fakat bir de bunun aksine, bütün yıl yaz olan yerler de var...

... Oralarda da yatıyorsun yaz...

... Kalkıyorsun yaz!..

... Birinde ömrün oldukça yaza hasret, birinde kışa hasretsin!..

A. — Allah kimseyi, birinde kömür dağıtmaya memur; birinde de çalgılı bahçeye komşu yapmasın!..

Amcabey POSTASI

Çarşıkapı, İhsan Yırçı:

— Nüfus memurluğundan bana «Yırçı» soyadını vermişlerdi. O zamandanberi aramadığım kütüphane, bakmadığım kitap kalmadı, soyadımın mânasını öğrenemedim. Şunu sen hallediver bari Amcabey!

A. — Nasreddin Hocaya dünyanın merkezini sormuşlar, o da «Eşeğimin ön sağ ayağının bastığı yerdir!» demiş. «Amma yaptın ha!..» diye itiraz edecek olmuşlar, Hoca: «İnanmazsanız gidip ölçün!» cevabını vermiş. Ben de size «Soyadınız Monğul dilinde pençe mânasına gelir!» diyeceğim. Eğer inanmazsanız varın, bir yol da Monğul kütüphanelerini tartaklayın!

Sarıyer, Azize Tomruk:

— Yazıldı, çizildi, şu bizim ipek çorap meselesi hâlâ bir nizama konamadı Amcabey. Bu o kadar güç bir iş mi Allahaşkına?

A. — Nasıl güç olmasın sayın bayan, işin içinde kadın parmağı değil de kadın ayağı var!

Heybeli, Sabih Alkaya:

— Sözde buraya yaz dinlenmesine geldik Amcabey. Karşıki komşuda kart bir papağan var, durup dinlenmeden «Küçük dağları ben yarattım!» diye bağırıyor. Şikâyet edelim, dedik, «Kelâm hürriyeti var!» dediler. Ne yapalım dersin?..

A. — Böylesine yapılacak bir şey var aziz dostum: Mussolininin tevkifhanede çekilmiş bir resmini bulup bu geveze papağanın görebileceği bir yere asmak!.. Dili belâsı tevkifhanelere düşen bu zatı görür de hayvancağız belki sesini keser!

Sahib Sermet Muhtar Alus
Neşriyat müdürü Rıza Yücer
Basıldığı yer: Cumhuriyet matbaası
Rotatif bask.

(Hikâyeden devam)

Tetelâş etme... Korkuya mahal yok.. Kan çıkarmak niyetinde değilim. İkimizden birimiz fazlayız, demekliğimin sebebi başka...

— Ne gibi?

— Bir kızın, yahut bir erkeğin iki sevgilisi, iki nişanlısı olamaz!..

— Peki, sonra?

— Nişan yüzüğünü ona vereceğim.

Güzin, sesi burkularak sordu:

— Nasıl! Beni terk mi ediyorsun?

— Hayır!

— Nişan yüzüğünü niçin ona veriyorsun?

— Nişanlın o, olsun... Ben, sevgilin kalacağım.

— Anlamadım!

— Anlamıyacak ne var? Seni, ilelebet sevmek, sevebilmek için...

Mahmut Yesari

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 37

Amerikanın İtalyaya sunduğu 6 maddelik sulh teklifinin resmidir!..